

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4. Vtrum conceptio illa fuerit naturalis, vel miraculosa.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

banur dupliciter. primo ex proprietate loquendi supra definita: secundo deducendo ad inconueniens. Probatio prima est, quia illa est propria, Deus factus est homo, non autem ista, homo factus est Deus: hoc enim loquendi proprietates significat id, quod est hominis non praexistisse, ac per hoc carnem non prius fuisse quam assumptam esse. Ratio autem ad inconueniens est: Si caro Christi fuisset prius concepta, quam assumpta, & habuisset aliquando propriam hypostasim, prae Verbo hypostasim, & sic antequam incarnationis non fuisset secundum hypostasim, aut destructa fuisset propria carnis hypostasim in assumptione. Hoc secundum est inconueniens, primum autem est contra mysterium incarnationis, ergo contra fidem edicere, carnem Christi prius conceptam, quam assumptam.

Adhuc hic, quod quia fides nullum in dicit inconueniens alterendum, ideo secundus inconuenientibus responsum datur (quae semper pro ex dicitur habenda sunt) Auctor concludit positionem hanc esse contra fidem, utpote talem, ex qua sequitur aliquid contra fidem incarnationis: sequitur enim, non esse hanc unionem hypostasim inter verbum & humanam naturam secundum se, & eius essentielles partes: ac per hoc in triduo mortis Christi, quando caro erat separata ab anima, non fuisset uerum dicere, quod filius Dei est in sepulchro, quia hypostasim corporis non fuit hypostasim filij Dei.

¶ 3 Præ. In omni generato prius tempore est id, quod est imperfectum eo, quod est perfectum, ut patet per Philoophum in 9. Metaphysic. * sed corpus Christi est quiddam generatum, ergo ad ultimam perfectionem, quae consistit in unione ad uerbum Dei, non statim in primo instanti conceptionis puenit, sed primo fuit caro concepta, & postmodum assumpta.

SED CONTRA est, quod Aug. * dicit in lib. de fide ad Petrum, Firmissime tene & nullatenus dubites, carnem Christi non fuisse conceptam in utero Virginis, priusquam susciperetur a Verbo.

RESPON. Dicendum, quod (sicut supra dictum est) proprie dicimus Deum factum esse hominem, non autem proprie dicimus, quod homo factus sit Deus: quia scilicet Deus assumpsit sibi id, quod est hominis, non autem praexistit id, quod est hominis, quasi per se subsistens antequam susciperetur a uerbo. Si autem caro Christi fuisset concepta, antequam susciperetur a Verbo, habuisset aliquando aliquam hypostasim praeter hypostasim Verbi Dei, quod est contra rationem incarnationis, secundum quam ponimus uerbum Dei esse unitum humanae naturae, & omnibus partibus eius in unitate hypostasim: nec fait conueniens, quod hypostasim praexistens humanam naturam, uel alicuius partis eius, uerbum Dei sua assumptione destrueret. & ideo contra fidem est dicere, quod caro Christi prius fuerit concepta, & postmodum assumpta a uerbo Dei.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod si caro Christi non fuisset in instanti formata, seu concepta, sed per temporis successione, oporteret alterum duorum sequi, uel quod assumptum nondum esset caro, uel quod prius esset conceptio carnis, quam eius assumptio: sed quia ponimus, conceptionem in instanti esse perfectam, consequens est, quod in il-

A sicut quod perfectum Dei uerbum in perfectionem naturam nostram sibi assumpsit, secundum illud Ioan. 6. Descendi de celo.

ARTICVLVS III.
Vtrum conceptio Christi fuerit naturalis uel miraculosa.

AD QVARTVM sic procedit. ¶ 1 qd conceptio Christi fuerit naturalis. Secundum conceptionem carnis, Christus dicitur filius hominis, sicut & uerus & naturalis Dei filius, ergo eius conceptio fuit naturalis.

¶ 2 Præ. Nulla creatura producit operationem miraculosam: sed conceptio Christi attribuitur beatae Virgini, quae est pura creatura: dicitur enim quod Virgo Christum concepit, ergo videtur quod non sit miraculosa conceptio, sed naturalis.

¶ 3 Præ. Ad hoc quod aliqua transmutatio sit naturalis, sufficit quod principium passiuum sit naturale, ut supra habitum est: sed principium passiuum ex parte matris in conceptione Christi fuit naturale, ut ex dictis patet. * ergo conceptio Christi fuit naturalis.

SED CONTRA est, quod Dion. dicit in Epistola ad Caium monachum: * super hominem operabatur Christus ea, quae sunt hominis: & hoc monstrat Virgo supernaturaliter concipiens.

RESPON. Dicendum, quod (sicut Amb. * dicit in li. de incarnatione) multa in hoc mysterio, & sicut naturam inuenies, & ultra naturam. Si enim consideremus id, quod est ex parte materiae conceptus quam mater ministravit, totum est naturale. Si uero consideremus id, quod est ex parte uirtutis actiuae, totum est miraculosum: sed quia unum quodque magis iudicatur sicut forma, quam sicut materiam, & similiter sicut agens, quam sicut patiens, inde est, quod conceptio Christi debet dici simpliciter miraculosa & supernaturalis: sed secundum aliquid naturalis.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod Christus dicitur naturalis filius hominis, in quantum habet naturam humanam ueram, per quam est filius hominis, licet eam miraculose habuerit: sicut caecus illuminatus, uidet naturaliter per potentiam uisum, quam miraculose accepit.

AD SECUNDVM dicendum, quod conceptio attribuitur Virgini beatae, non tamquam principio

¶ Super Questionis trigesima secundae, Articulum quartum.

T Itulus quaerit, an simpliciter & absolute conceptio Christi fuerit naturalis uel miraculosa. Constat enim quod in conceptione aliquid fuerit naturale, & aliquid miraculosum: sed quaeritur, an fuerit simpliciter, & absolute miraculosa.

¶ In corpore una est conclusio, habens duas partes. Conceptio est simpliciter miraculosa, secundum aliquid naturalis. Declaratur & probatur. Declaratio est ex auctoritate Ambrosij, quae exponitur, quia ex parte materiae ministratae a matre est naturalitas, ex parte uirtutis actiuae est supernaturalitas. Probatio est, unum quodque magis iudicatur secundum formam, & agens, quam materiam, & patiens, ergo conceptio Christi est simpliciter miraculosa & secundum quid naturalis.

¶ A uerte hic, quod quia ut in secundo traditur Physicoium, forma ex parte agentis se tenet, ideo Auctor formam agentis coniunxit in probatione, licet in declaratione solus actiuae uirtutis meminisset. Rursus ad uerte, quod Auctor ad rem spectans, non curauit discutere tertium membrum, scilicet quod illa conceptio nec naturalis nec miraculosa simpliciter est, sed secundum aliquid miraculosa, & secundum aliquid naturalis. Ratio enim allata in litera, non solum concludit quod magis est miraculosa, quam naturalis: sed sufficiens est ad concludendum, quod est simpliciter miraculosa, quoniam iudicium simpliciter, & absolute habendum de re, secundum formale similitur, ut in litera fit. Et ideo ad rem, hoc est ad uim medi spectando

3. dist. 2. q. 2. art. 2. Et 4. contr. c. 45. Et quol. 6. q. 10. Et opul. 3. ca. 22. u. que 223. Et lra. 7. lect. 2. princ.

q. prec. ar. 4. q. 32. artic. 4.

In epist. quae incipit. Quae rursus quidem circa med. illius.

Cap. 6. circa med. 10. 2.

li. 6. text. 13. tom. 1.

c. 16. in prin. tom. 1.

q. 16. artic. 2. & 7.

loco citat. in argum.

di. 2. q. 2. art. 2. c. 45. & dist. 2. q. 2. art. 2. c. 45.

Cap. 10. 3.

